

İSTANBUL'DA ÇEVRE KİRLİLİĞİ

İstanbul'da Çevre Kirliliği Su, Hava, Toprak ve Gürültü Kirliliği olarak 4 Bölümde ele alınmalıdır. İstanbul'da Çevre Kirliliği konusunda İstanbul İl Çevre Müdürlüğü, Büyükşehir Belediye Başkanlığı, İSKİ ve ilgili Sosyal Toplum Kuruluşları tarafından çalışmalar yürütülmektedir. Ayrıca vatandaşların bilgilendirilmesi çalışmaları da sürekli yürütülmekte, Çevre Bilinci oluşmuş bir toplum için eğitimler düzenlenmektedir, gönüllü katılımlarla deniz temizliği, çevre temizliği etkinlikleri yapılmaktadır.

Toprak Kirliliği;

- Kaçak sanayileşme ve yapılaşma,
- Tarım arazilerinin azalması,
- Katı ve sıvı atıklarla kirletilmesi,
- Tarım arazilerinin bilinçsiz kullanılması,

sonucu oluşmaktadır.

Toprak Kirliliği Sorunları

- Her şeyden önce çok yaygın ve şiddetli derecedeki erozyonun devam etmesi,
- Tarımsal arazilerin amaç dışı kullanım sonucu bu bölgelerde kurulan sanayi tesisleri ve yerleşim alanlarından çıkan kirleticilerin özellikle yakın çevredeki tarım arazileri için önemli bir kirlilik riski oluşturması,
- Doğal yapılarında sağlık açısından zararlı maddeleri içeren toprakların bölgelerin sınırlarının ve envanterlerinin çıkarılmamış olması,
- Toprak kirliliğinin önemi, boyutları, Çevre ve sağlık üzerine olan etkileri gibi konularda yapılmış araştırmalar;
- Hava ve su kirliliği gibi diğer çevre sorunları üzerine yapılmış geniş çaplı araştırmalara göre yetersiz olup envanterler ve bilgiler eksiktir,
- Toprak kirliliğinin önlenmesi, kontrolü, izlenilmesi ve değerlendirilmesine yönelik bir yönetmeliğin henüz yayınlanamamış olması,
- Kurumlar arası koordinasyon eksikliği

Yapılması Gerekenler

- Düzenli ve geçici katı atık depolama alanları gerekli standartlara uygun olarak tasarlanması,
- Tarımda gereksiz ilaç ve gübre kullanımını önlemek için gerekli eğitim ilgili kurumca verilmesi,
- Kalıcı zararı olmayan tarımsal ilaç ve gübre kullanımı ile ekolojik tarımın teşvik edilmesi, ilgili kurumlarla koordinasyona geçilerek sorunun çözülmesi.

Hava Kirliliği;

İlimizde özellikle 1993 yılında zaman zaman ciddi boyutlara ulaşan hava kirliliği nedeniyle bir dizi önlemler alınmıştır. Bu çalışmaların başında;

- Kirlilik oranı yüksek (kalitesiz) yakıtların yasaklanarak ilimize İMÇK kararı ile alınan speklere uygun kömür girişinin sağlanması
- Doğal gaz kullanımının zorunlu hale getirilmesi
- Kalorifer ve ateşçilerin eğitim zorunluluğu
- Yakma sistemlerinin standardizasyonu
- Binalarda ısı yalıtımının zorunlu hale getirilmesi
- Hava kirliliği konusunda eğitim çalışmaları
- Egzoz emisyonları ile mücadele çerçevesinde yapılan çalışmalar
- Sanayi tesislerinin denetimi gelmektedir.

Hava Kirliliği İçin Yapılması Gerekenler

İstanbul için belirtilen standartlara uymayan yakıt satışı ve kullanımını önlenmeye yönelik olarak doğalgaz fiyat politikaları, kullanımı teşvik edici yönde olmalıdır.

- Kalitesi düşük, kirlenici oranı yüksek atık yağlar ve diğer katı atıkların uygunsuz kullanımı önlenmelidir.
- Trafikteki taşıtlarda emisyon pulu denetiminin yanı sıra mobil ölçüm cihazı ile egzoz emisyon kontrolü yapılmalı, araçlarda doğalgaza geçiş özendirilmelidir.
- Bina bacalarının düzenli temizliği ve ısıtmada kullanılan doğalgaz, kömür vs. kazanlarının düzenli bakımının gerekliliği ve bina izolasyonunun önemi hakkında halk bilgilendirilmelidir.

Su Kirliliği;

İlimizde su kirliliğini önlemek amacıyla kirlilik yaratan fabrikalarda denetleme ve izleme çalışmaları yapılmakta, Arıtma tesislerinin Sektör bazında kontrol edilmektedir. Yapılan bu çalışmalar kapsamında İl Müdürlüğü bünyesinde kurulu olan Çevre Laboratuvarında 2004 yılında ;

Alınan Atık su numunesi : 1292 adet

Aritma tesisi olan :

976 ad.

Aritma tesisi olmayan :

164 ad.

St.Değer üzerinde olan :

352 ad.

St.Değer üzerinde olan :

124 ad.

St.Değer altında olan :

624 ad.

St.Değer altında olan :

40 ad.

Aritma tesisi olup standart değerın üzerine çıkan tesislerin standart değeri sağlayıncaya kadar takipleri yapılmaktadır. Arıtma tesisi bulunmayan ve standart değerin üzerine çıkan tesislere ise uygun tipte arıtma tesisleri yapmaları için gerekli yasal işlemlerle arıtma tesisi yapmaları sağlanmaktadır.

Ayrıca, çeşitli çalışmalarda kullanılmak üzere dere ve göllerden alınan su numunesinin analizi yapılmaktadır.

Alıcı su ortamlarına yapılacak yeni deşarjlarda (kıyıdan ve derin deniz deşarjı) alıcı ortam kriterlerini sağlamayan her türlü deşarjın yasaklanması ve deşarj yapılan noktaların tespiti

Gemilerden kaynaklanan kirliliğın önlenmesi için, gemilerden çıkan atıkların bertarafı ve geri kazanımının yapılabilmesi için "Atık Kabul Tesisleri" nin kurulması ve sayısının çoğaltılması

Ulusal ve uluslararası alanlarda bilimsel çalışmaların yapılarak denizlerde oluşun kirliliğın ve kirlenici kaynakların tespit edilerek çözüm yollarının aranması

Mevcut arıtma tesislerinin eski olanlarının son teknolojilere göre yenilenmesi ve ihtiyaç

duyulan yeni ileri arıtma tesisleri yapılması

İSKİ tarafından, arıtma tesisi kurulması yatırım programına alınmış bölgelerde bulunan sanayi tesislerinden kanala deşarj kriterlerinin alınması

Evsel nitelikli atık su olanlarda ise direkt bağlantısına izin verilmesidir.

Gürültü Kirliliği;

Gürültü; İnsanlar üzerinde olumsuz etki yapan ve hoşla gitmeyen seslere gürültü denir. Özellikle büyük kentlerimizde gürültü yoğunlukları oldukça yüksek seviyede olup, Dünya Sağlık Örgütü'nce belirlenen ölçülerin üzerindedir.

Kent gürültüsünü artıran sebeplerin başında trafiğin yoğun olması, sürücülerin yersiz ve zamansız klakson çalmaları ve belediye hudutları içerisinde bulunan endüstri bölgelerinden çıkan gürültüler gelmektedir. Meskenlerde ise televizyon ve müzik aletlerinden çıkan yüksek sesler, zamansız yapılan bakım ve onarımlar ile bazı işyerlerinden kaynaklanan gürültüler insanların işitme sağlığını ve algılamasını olumsuz yönde etkilemekte, fizyolojik ve psikolojik dengesini bozmakta, iş verimini azaltmaktadır.

Yoğun kentleşme beraberinde gürültü kirliliğini de getirmektedir. Metropol olma yolundaki ilimizde gelen şikayetler sırasıyla;

- Sanayi tesisleri
- Eğlence yerleri
- Konutlar Otoyollar
- Trenyolu
- Havaalanları

kaynaklı olmaktadır.

Gürültünün Etkileri;

Gürültünün insan üzerindeki etkilerini 4'e ayırabiliriz:

- **Fiziksel Etkileri:**
Geçici veya sürekli işitme bozuklukları
- **Fizyolojik Etkileri:**
Kan basıncının artması, dolaşım bozuklukları, solunumda hızlanma, kalp atışlarında yavaşlama, ani refleks.
- **Psikolojik Etkileri:**
Davranış bozuklukları, aşırı sinirlilik ve stres.
- **Performans Etkileri:**
İş veriminin düşmesi, konsantrasyon bozukluğu, hareketlerin yavaşlaması.

Gürültüye maruz kalma süresi ve gürültünün şiddeti, insana vereceği zararları etkiler. Endüstri alanında yapılan araştırmalar göstermiştir ki, işyeri gürültüsü azaltıldığında işin zorluğu da

azalmakta, verim yükselmekte ve iş kazaları azalmaktadır.

Alınabilecek Tedbirler;

Gürültüyü Azaltmak İçin Alınabilecek Tedbirler:

- Hava alanlarının, endüstri ve sanayi bölgelerinin yerleşim bölgelerinden uzak yerlerde kurulması,
- Motorlu taşıtların gereksiz korna çalmalarının önlenmesi,
- Kamuoyuna açık olan yerler ile yerleşim alanlarında elektronik olarak sesi yükseltilem müzik aletlerinin çevreyi rahatsız edecek seviyede olmasının önlenmesi,
- İşyerlerinde çalışanların maruz kalacağı gürültü seviyesinin en aza (Gürültü Kontrol Yönetmeliğinde belirtilen sınırlara) indirilmesi,
- Yerleşim yerlerinde ve binaların içinde gürültü rahatsızlığını önlemek için yeni inşa edilen yapılarda ses yalıtımı sağlanması,
- Radyo, televizyon ve müzik aletlerinin evlerde rahatsızlık verecek seviyede seslerinin yükseltilmemesi gerekmektedir.

Kaynaklar;

İstanbul İl Çevre Müdürlüğü Web sitesi

Denizce Web sitesi

İstanbul Çevre Örgütleri Web sitesi